

Korta fakta om kärnvapenförbudet

Detta är ett dokument om det förbud mot kärnvapen som antogs i FN den 7 juli 2017. Dokumentet är framtaget av Svenska Läkare mot Kärnvapen och Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, IKFF. Senast uppdaterad 170901. Mer information hittar du på: www.slmk.org och www.ikff.se

Hur antogs kärnvapenförbudet?

Avtalet som förbjuder kärnvapen¹ antogs efter omröstning² i FN, New York, den 7 juli 2017. 122 stater röstade för. Kärnvapenländerna, och de flesta länder som ligger under USAs kärnvapenparaply, valde att bojkotta förhandlingarna.

Förhandlingarna skedde mellan 27-31 mars och 15 juni-7 juli på uppdrag av FN:s generalförsamling³.

Vad förbjuder avtalet?

Avtalet förbjuder stater att utveckla, testa, producera, tillverka, överföra, inneha, lagra, använda eller hota att använda kärnvapen. Det förbjuder också staterna att assistera, uppmuntra eller förmå någon att företa sig någon av dessa aktiviteter. Dessutom får staterna inte tillåta att kärnvapen stationeras eller uppställs på sitt territorium.

Avtalet innehåller även det Internationella atomenergiorganets IAEA:s verifikationsverktyg, samma som icke-spridningsavtalet (NPT) använder för sin verifikation.

Kan Sverige gå med i en militär allians om man ansluter sig till förbudet?

Ja. Ingenting i avtalet hindrar en stat från att träda in i en militär allians med en kärnvapenstat, så länge som statens deltagande i alliansen på inget sätt involverar stöd till kärnvapen eller strider mot de aktiviteter som är förbjudna i avtalet. De länder som är del av ett avtal har tolkningsföreträde när det gäller avtalstexten. Länder som inte är med, kan därför inte sätta sig över avtalets parter som uttolkare av vad förbudet exakt innebär.

Ingår Sverige i något kärnvapensamarbete idag?

Nej. Sverige deltar inte i några övningar som inbegriper kärnvapen och ingår inte under något kärnvapenparaply.

Har Sverige deltagit i förbud mot andra vapenslag som våra militära allierade använder?

Sverige är till exempel part i förbudet mot anti-personella minor som inte USA är part i och förbudet mot klustervapen som varken USA eller Finland är part i. I samband med förbudet mot klustervapen utövade USA stark press på sina allierade att inte delta i förhandlingarna eller skriva under avtalet, liknande det vi nu ser. Inga samarbeten har påverkats av Sveriges deltagande i dessa förbud.

Kommer förbudet innebära att det inte blir tillåtet att placera kärnvapen på svenskt territorium?

Redan idag anses det inte tillåtet att föra in kärnvapen på svenskt territorium. Detta har klargjorts av försvarsminister Peter Hultqvist vid flera tillfällen⁴ och inte hindrat nuvarande militära samarbeten. Flera Nato-medlemmar har också nationella förbud mot kärnvapen på det egna territoriet, där bilaterala avtal skrivits gällande hur kärnvapen ska hanteras.

Hotar förbudet det rådande icke-spridningsavtalet (NPT)?

Nej. Avtalet uppfyller NPT:s sjätte artikel, som innebär att parterna är förpliktigade att förhandla ett avtal om fullständig avrustning. De åtaganden som kärnvapenländerna har förbundit sig till enligt NPT har de länge negligerat, liksom de slutdokument med handlingsplaner som antagits vid översynskonferenserna. Därmed ger kärnvapenförbudet tvärt om styrka och trovärdighet till NPT.

Eftersom NPT statuerar att fem länder, som hade kärnvapen då avtalet upprättades, är legitima innehavare av kärnvapen, måste dock förbudsavtalet stå över NPT för att det inte inom ramen för kärnvapenförbudet ska vara möjligt att hävda sin rätt att inneha kärnvapen enligt NPT.

Hur och när träder avtalet i kraft?

Avtalet öppnar för signering den 20 september. För att en stat helt ska träda in i avtalet krävs också ratificering av avtalet, vilket vanligtvis sker av landets parlament. I Sverige är det Riksdagen som ratificerar konventionen. Då 50 länder har ratificerat avtalet träder det i kraft och blir lagligt bindande för de länder som ratificerat avtalet.

1. Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons 170707 <http://undocs.org/a/conf.229/2017/8>

2. Omröstningsresultat 170707 https://s3.amazonaws.com/unoda-web/wp-content/uploads/2017/07/A.Conf_.229.2017.L.3.Rev_.1.pdf

3. Taking forward multilateral nuclear disarmament negotiations 161223 <http://undocs.org/A/RES/71/258>

4. Se bland annat artikel i SvD 160225 <https://www.svd.se/hultqvist-lovar-stopp-for-karnvapen> samt debattartikel i Expressen 160524 <http://www.regeringen.se/debattartiklar/2016/05/peter-hultqvist-sveriges-militara-alliansfrihet-ligger-fast/>